

МЕДИА МОНИТОРИНГ

27 АПРИЛ 2026 г.

Член на:

Източник: 24 Часа

Заглавие: По-евтино днес, но скъпо след това - рискът от орязване на екотаксите

Линк: <https://www.24chasa.bg/biznes/article/22720137>

Текст: Решението за намаляване на екотаксите за електрическо и електронно оборудване изглежда като добра новина за потребителите. По-ниски цени на уредите, по-достъпна техника, облекчение за домакинствата. Зад тази логика обаче се очертава друга картина – такава, която поставя под въпрос не само ефекта върху природата, но и цената, която обществото ще плати след няколко години. Според Българската асоциация по рециклиране намерението на Министерството на околната среда и водите да намали продуктите такси подкопава цялата система за управление на електронните отпадъци.

Спорът за „скъпите“ такси

Аргументът за високи цени на уредите заради екотаксата звучи логично. Но според бранша това е подвеждащо. По данни на асоциацията, продуктовете такси рядко

надхвърля 1,5% от крайната цена. При хладилник за около 650 евро например държавната такса е близо 55 евро, но реално платеното чрез организациите по оползотворяване пада до 16–27 евро. При масовите домакински уреди - телевизори, печки, перални и бойлери, таксите обикновено са между 5 и 7 евро на уред. Това са именно продуктите с по-голямо тегло и по-високи разходи за обработка, но дори при тях стойността остава сравнително ниска и съпоставима с практиките в Европа. При по-малките устройства ефектът е още по-незначителен – таксите са символични на фона на цената на самите продукти.

От асоциацията подчертават, че таксите в България не само не са по-високи, а са под средните европейски нива и дори по-ниски от тези в съседни държави като Гърция и Румъния. Въпреки това темата за размера им продължава да се използва като аргумент за намаляване. С други думи – ефектът върху крайната цена за потребителя е минимален, но ролята на таксата за системата е ключова.

Сметката, която не се вижда

Това, което липсва в публичния дебат, е реалната цена на рециклирането. От 2008 г. насам таксите почти не са актуализирани, въпреки че инфлацията надхвърля 78%, а разходите за енергия, транспорт и труд растат устойчиво.

В същото време количествата електронни отпадъци рязко се увеличават. Ако преди десетилетие на пазара са пускани около 35 хил. тона техника годишно, днес те надхвърлят 200 хил. тона. Най-бързо расте сегментът с фотоволтаични панели - тежки, сложни за обработка и скъпи за рециклиране.

Системата, която държи отпадъците извън природата

В основата на този модел стоят организациите по оползотворяване - лицензирани оператори, които събират, транспортират и рециклират отпадъците. Те не разпределят печалба, а връщат всички средства обратно в системата.

Именно те изграждат инфраструктурата, която държи електронния отпадък далеч от нерегламентирани сметища и природата. В момента в България действат четири такива организации, а десетки са отпаднали през годините, защото не са успели да покрият изискванията.

Рискът за бюджета идва от Брюксел

Истинският риск обаче не е днес, а след 2–3 години. По линия на Европейската комисия от 2027–2028 г. влиза в сила нов механизъм -държавите ще плащат по 2 евро за всеки килограм електронно оборудване, който не е събран и рециклиран. При сегашните обеми това означава потенциална тежест от стотици милиони евро годишно. В момента системата работи - над 130 хил. тона отпадъци се събират и обработват всяка година. Това на практика спестява на бюджета около 260 млн. евро бъдещи плащания.

Когато „облекчението“ става риск

Според асоциацията намаляването на таксите под икономически обосноващите нива означава едно – прехвърляне на разхода от производителите към обществото. Това е обрат на принципа „замърсителят плаща“. Вместо бизнесът да носи отговорност за отпадъка си, тежестта се поема от данькоплатците. Ефектът не е само финансов. По-ниските такси намаляват стимулите за екопроектиране, блокират инвестициите в рециклиране и отварят врата за неефективни практики.

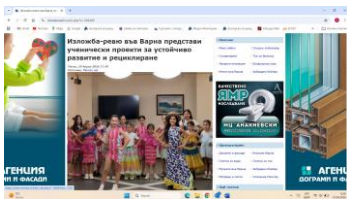
Къде е балансът

От бранша поставят и друг въпрос - липсата на ясна методика. В предложението на министерството няма публично представена формула или анализ, базиран на данни от Евростат или европейски институции. Затова и апелът е за по-внимателен подход - такъв, който отчита реалните разходи и дългосрочния ефект. Защото по-ниски продуктови такси днес ще се окажат по-скъпото решение дългосрочно.

Източник: [Moreto.net](https://www.moreto.net)

Заглавие: Изложба-ревию във Варна представи ученически проекти за устойчиво развитие и рециклиране

Линк: <https://www.moreto.net/novini.php?n=528449>

Текст: В арт салона на Радио Варна се проведе изложба-ревию, с което беше отбелязан финалът на четиригодишна образователна инициатива, насочена към екологична култура, практически умения и принципите на кръговата икономика на средно училище "Мечтатели"

По време на събитието бяха представени ученически проекти и разработки, свързани с повторната употреба на материали и търсенето на устойчиви решения в ежедневието. Акцент в програмата беше модно ревию с облекла, изработени от рециклирани материали.

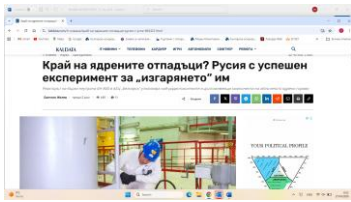
Експозицията ще остане подредена в остъкленото арт пространство пред Радио Варна до 4 май 2026 г. и може да бъде разгледана от жители и гости на града.

Източник: [Kaldata.com](https://www.kaldata.com)

Заглавие: Край на ядрените отпадъци? Русия с успешен експеримент за „изгарянето“ им

Реакторът на бързи неутрони БН-800 в АЕЦ „Белоярск“ утилизира най-радиотоксичните и дългоживеещи компоненти на облъченото ядрено гориво

Линк: <https://www.kaldata.com/it-%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/%D0%BA%D1%80%D0%B0%D0%B9-%D0%BD%D0%B0-%D1%8F%D0%B4%D1%80%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D1%82%D0%B5-%D0%BE%D1%82%D0%BF%D0%B0%D0%B4%D1%8A%D1%86%D0%B8-%D1%80%D1%83%D1%81%D0%B8%D1%8F-%D1%81-%D1%83%D1%81%D0%BF%D0%B5-665421.html>

Текст: В ядрената енергетика от десетилетия съществува един фундаментален проблем – какво да се прави с най-опасните и дългоживеещи радиоактивни отпадъци. Сега обаче идва новина, която може да промени правилата на играта: за първи път в света успешно е приключила експериментално-промишлена програма за „изгаряне“ именно на тези елементи директно в ядрен реактор.

Става дума за проект, реализиран в блок №4 на АЕЦ Белоярск, където в реактора БН-800 – един от най-мощните бързи реактори в света – са тествани специални горивни касети. Те съдържат така наречените минорни актиниди – едни от най-радиоактивните и дългоживеещи компоненти в отработеното ядрено гориво, включително изотопи като америций-241 и нептуний-237.

Експериментът започва през лятото на 2024 г., когато три такива касети са заредени в активната зона на реактора. Те преминават успешно през три горивни микрокампании – реални работни цикли, което на практика доказва, че технологията може да функционира извън лабораторни условия.

Това, което прави този резултат толкова важен, е самата идея зад него. Минорните актиниди не се срещат в природата – те се образуват по време на работата на реакторите и са изключително проблемни за съхранение, защото остават опасни в продължение на хиляди години. Новият подход разчита на процес, наречен трансмутация – при който тези тежки елементи се „преработват“ в по-стабилни или краткоживеещи изотопи.

И тук идва ключовият момент – този процес работи най-ефективно именно в реактори на бързи неутрони като БН-800. За разлика от класическите реактори, които използват т.нар. термични неутрони и усвояват едва около 1% от урана, бързите реактори могат не само да използват значително по-голяма част от горивото, но и да „доизгарят“ отпадъците, превръщайки ги в енергия.

Практическият ефект от подобна технология може да бъде огромен. Според очакванията, тя би могла да намали количеството радиоактивни отпадъци до десет пъти – нещо, което директно адресира един от най-големите екологични и политически проблеми на ядрената енергетика.

Този експеримент е част от по-широката визия за т.нар. ядрена енергетика от четвърто поколение – концепция, която цели по-висока безопасност, по-ефективно използване на ресурсите и значително по-малко отпадъци. Русия вече има над 40 години опит с подобни технологии – от реактора БН-600 до БН-800, който работи от 2016 г., а следващата стъпка е разработването на още по-мощния БН-1200М.

Паралелно с това се изграждат и нови концепции като комплекса с реактора БРЕСТ-ОД-300 в Томска област, където за първи път ще бъде реализиран напълно затворен ядрен горивен цикъл – система, при която отпадъците от един процес се превръщат в ресурс за следващия.

Всичко това очертава една различна картина за бъдещето на ядрената енергия. Вместо да бъде разглеждана като източник на дългосрочен риск, тя постепенно се трансформира в система, която може сама да „почиства“ собствените си отпадъци. И ако тези технологии достигнат масово приложение, това няма просто да е еволюция – а истинска революция в начина, по който произвеждаме енергия.

Източник: Вяра

Заглавие: Шепа доброволци изринаха 100 чувала боклук в Драгичево

Линк: <https://vianews.com/news/17771916349865/shepa-dobrovoltsi-izrinaha-100-chuvala-bokluk-v-dragichevo>

Текст: В пернишкото село Драгичево се проведе кампания за почистване с шепа доброволци и камара боклуци. Около 100 чувала отпадъци бяха събрани от участниците. От кметството съобщиха, че покрай главния път са открити различни видове отпадъци – от битови и пластмасови до строителни материали, изхвърлени нерегламентирано.

Организаторите определиха събраните количества като “пълни с безотговорност”, подчертавайки, че замърсяването е резултат от дългогодишно неправилно отношение към околната среда в района. Въпреки мащаба на проблема, в инициативата са се включили по-малко от 10 души.

От кметството подчертаха, че природата не е място за изхвърляне на отпадъци, а общ дом, който изисква грижа и отговорност. В позицията се посочва, че почистването не трябва да бъде еднократна акция, а трайна промяна в поведението.

От кметството на Драгичево призоваха гражданите да не изхвърлят отпадъци нерегламентирано и да поддържат чиста средата, в която живеят.